

VZKŘÍŠENÍ

Naděje křesťanů

Vzkříšení je jednou z hlavních nadějí křesťana. Křesťané, kteří ztratili někoho blízkého, se utěšují, že ho po jeho vzkříšení opět uvidí; buď někde v nebi nebo na zemi. Útěcha je však málo účinná, protože si vzkříšení neumějí představit. Často kladou nejen sami sobě, ale i jiným křesťanům nebo kněžím otázky, jak se vlastně jejich naděje naplní. O životě v nebi nemají téměř žádnou rozumnou představu a tak je taková naděje velmi mlhavá. Ti křesťané, kteří věří ve vzkříšení zpět na zemi, se ptají konkrétněji: Vráti se zemřelý takový, jakého ho znali? Bude mít své tělo, nebo jaké? A kde se to tělo vezme?

Poznámka: Stejně uvažovali první křesťané (1.K.15:35 - viz dále). I oni totiž očekávali, že se uvidí se vzkříšenými, protože čekali, že dosáhnou lidské dokonalosti a podaří se jim vybudovat dokonalé Boží království už v jejich generaci.

Mystický uvažující lidé si dodnes soukromě představují, že Bůh nová těla ke vzkříšení získá snad nějakým zázrakem, přitom ale v diskusi připouštějí, že Bůh nemůže porušovat přírodní - tj. své vlastní zákony. V argumentační nouzi, která vznikne při podrobnějších dotazech na jejich představu, říkají, že Bůh asi použije nějaké jiné své zákony přírody, které nám lidem dosud nejsou známé.

V tom se však velmi mýlí. V současné době je nejvyšší čas podložit naději na vzkříšení racionálně, a ukážeme si dále, že je to možné.

Hlavní důvod ke vzkříšení

V první řadě Ježíš Kristus slíbil vzkříšení ze zcela jiného důvodu než pro potěchu pozůstalých. Apoštol Pavel o tom řekl:

Žd.2:14,15 ...	<i>on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž d'ábla, a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví.</i>
-------------------	--

Z toho je zřejmé, že Ježíš chtěl, aby se jeho učedníci přestali bát zasazovat se o Boží království a jeho spravedlnost.

Iz.1:17	<i>Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy.</i>
Jr.22:3	<i>Toto praví Hospodin: Uplatňujte právo a spravedlnost, vysvobozujte oloupeného z rukou utiskovatele, netýrejte bezdomovce, sirotka a vdovu, nedopouštějte se násilí, neprolévejte na tomto místě nevinnou krev.</i>
Jk.1:27	<i>Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa.</i>
Mt.6:33	<i>Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.</i>

Intenzivní angažovanost v těchto směrech ovšem byla spojena s velkými osobními riziky včetně rizika ztráty života, a mnozí byli útlakem nebo i terorem zastrašeni.

To byl hlavní důvod k tomu, aby bylo umožněno vzkříšení. Bez něho nebylo možné požadovat na křesťanech takové oběti, které byly nutné k jeho vítězství nad všeobecným falešným uctíváním, zejména pak pohanských bohů. Bez něho by bylo nemožné požadovat po Božím lidu a potažmo po lidstvu jako celku společenskou angažovanost. A tato angažovanost je nutná ke splnění úkolů, které Bůh lidstvu dal. O tom dále.

Základní předpoklady analýzy

První zásada: Musí platit zákony přírody

Abychom se o vzkříšení mohli dozvědět pravdivé informace, musíme se držet základní myšlenky: Všechny přírodní zákony včetně zákonů fyzikálních, chemických i biologických byly stanoveny Stvořitelem celého Vesmíru. Stvořitel nejen nikomu nedovolí tyto zákony porušovat nebo překračovat ale ani sám je neporušuje, protože chce být pro všechny stvořené bytosti vzorem spravedlnosti.

Proto ani vzkříšení tyto jeho zákony nemůže překračovat.

Bude při vzkříšení použito něco neznámého?

Podívejme se však na argument, že Bůh použije při vzkříšení něco, o čem zatím nic nevíme. Chceme-li dokázat, že Bůh nepoužije žádný nový přírodní zákon a že tedy jsme schopni v Bibli nalézt odpověď, musíme prozkoumat, jak nám Bůh umožňuje poznat způsob svého stvoření a svých dalších zásahů ve prospěch lidstva:

Základní a stále platný úkol, který Bůh lidem dal, je ovládnout planetu Zemi a živočišný svět na ni:

Gn.1:26	<i>I řekl Bůh: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi. "</i>
Gn.1:28	<i>A Bůh jim požehnal a řekl jim: "Plod'te a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe. "</i>

Bůh k tomuto úkolu - ovládnutí země a zvěře - lidem nedal žádné zázračné prostředky. Všimněme si, že bez nich získání moci potřebné k jeho zvládnutí vyžaduje obrovské množství znalostí, zkušeností a dovedností; a nikoli jen několika jednotlivců. Bůh tedy žádal od stvořených lidí, aby se věnovali (kromě práce nutné k získání obživy) především hledání metod, kterými lze splnění daného úkolu dosáhnout:

1.Pa.16:11; Ž.105:4	<i>Dotazujte se na vůli Hospodinovu a jeho moc, jeho tvář hledejte ustavičně.</i>	[EP]
	<i>Hledejte Hospodina i síly jeho; hledejte tváři jeho ustavičně.</i>	[KB]

	<i>Pátrejte po Jehovovi a jeho síle, hledejte neustále jeho obličej.</i>	[PNS]
Ef.6:10	<i>A tak, bratří, svou sílu hledejte u Pána, v jeho veliké moci.</i>	

Pátrat po Boží síle respektive moci evidentně znamená hledat způsob jak využít jeho přírodní zákony k ovládnutí přírody a splnění základního úkolu. Neznamená to jen hledat u Boha psychickou podporu, jak se mnoho křesťanů domnívá. Neznalost Boží moci vytkl Ježíš farizeům, a to při zodpovídání otázky, která s mystikou zcela zjevně nijak nesouvisí (Mt.22:29; Mk.12:24). O potřebě moci k vytvoření a spravování Božího Království mluvil i apoštol Pavel:

1.K.4:20	<i>Království Boží nezáleží v slovech, nýbrž v moci.</i>
----------	--

Dotazovat se na Boží vůli čili hledat jeho tvář znamenalo hledat boží vlastnosti podle vlastností jeho stvoření, protože každé dílo prozrazuje vlastnosti svého tvůrce. Boží synové se vyznačují mj. také tím, že ve svých činech napodobují dle svých možností tvůrčí nebo soudcovskou činnost Otce (Jan 5:19).

Iz.1:17	<i>Učte se činit dobro. Hledejte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy.</i>
Am.5:14	<i>Hledejte dobro a ne zlo a budete žít, a tak Hospodin, Bůh zástupů, bude s vámi, jak říkáte.</i>

Hledat dobro znamenalo hledat a posléze rozeznat to, co je dobré, protože lidé velmi často nevědí, co pro ně opravdu dobré je, a velmi v tom chybují. Ježíš k hledání také vyzýval své následovníky a zdůrazňoval především právo a milosrdenství, kterýchžto vlastností se prvním křesťanům nedostávalo nejvíce:

Mt..6:33	<i>Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.</i>
L.12:31	<i>Vy však hledejte jeho království a to ostatní vám bude přidáno.</i>

Křesťané se nezřídka domnívají, že hlavně musí prosit a že pak vše dostanou bez námahy. Používají k tomu Ježíšova slova

Mt.7:7	<i>Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.</i>
L.11:9	<i>A tak vám pravím: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.</i>

Neuvědomují si, že prosit má smysl jen o to, co nemohou dokázat ani sami ani s pomocí přátel či jiných lidí respektive úřadů. Církve to vědí již dávno a proto razily heslo: Člověče přičiň se a Bůh ti pomůže.

Uvedené hledání je nutné i k záchraně:

Sf.2:3	<i>Hledejte Hospodina, všichni pokorní země, kdo jednáte podle jeho práva. Hledejte spravedlnost, hledejte pokoru, snad se skryjete v den Hospodinova hněvu.</i>
--------	--

Z toho lze učinit jednoznačný závěr: Stvoření, jak je v Bibli popsáno, ukazuje, že Bůh při něm používal přírodních zákonů a žádné zázraky. Všechny jeho kroky jsou již podle současného stavu poznání pochopitelné a srozumitelné. Požaduje, abychom vynakládali na řešení svých problémů všechno možné individuální i kolektivní úsilí. Tuto planetu jsme dostali do správy my - lidé - a proto nemůžeme očekávat, že ji za nás bude spravovat někdo jiný:

Ž.115:16 *Nebesa, ta patří Hospodinu, zemi dal však lidem.*

Bůh si přál, abychom ohledně vzkříšení lidí, od kterých již nejsou k dispozici jejich těla ani jejich zbytky, nevěřili na nějaké neznámé jevy, přírodní zákony nebo úplně nové postupy. Vidíme to například na těchto skutečnostech:

Ukázal nám, že Eva byla zjevně vytvořena klonováním z Adamova žebra (blíže viz studii *Věci na počátku* odstavce "Stvoření" Evy).

Ukázal nám vzkříšení množství jiných lidských těl opět zjevným klonováním, při němž jsou za základ vzaty lidské kosti (Ez.37:1-10).

Nechal apoštola Pavla napsat pasáž o vzkříšení, kterou budeme analyzovat dále (1.K.15:35-56).

Při zkoumání tohoto tématu je nutné oprostít se od jakékoli mystiky, protože právě vzkříšení vždy bylo naukou zdánlivě zcela nepochopitelnou a neslučitelnou s vědeckými poznatky a logickým myšlením. Ukážeme si, že tomu tak být nemůže. Náplní dalšího odstavce je mj. analýza těch vzkříšení, která jsou v Bibli popsána, a poukázání na fakta potvrzující naše závěry.

Demonstrativní vzkříšení

Není vzkříšení jako vzkříšení

Demonstrativním vzkříšením míníme vzkříšení jen dočasná, která zprostředkovali Boží služebníci, a která měla posilovat víru učedníků demonstrací aktuální i budoucí moci. Tato vzkříšení se vyznačovala těmito vlastnostmi:

Vzkříšení bylo vždy v původním těle.

Na tomto těle nedošlo k žádným vážným poškozením nebo změnám kromě zvýšení teploty na normální hodnotu a odstranění případných nepříliš významných chorobných projevů jako bledost tváře, nízká tělesná teplota nebo podobně.

Tělo nikdy nebylo "mrtvé " dlouhou dobu.

Na těle nebyly nikdy hlášeny skutečné příznaky rozkladu (kromě domněnky sestry Lazara Marty, která ale nebyla nikým a ničím potvrzena - Jan 11:39).

Vzkříšením nedošlo k žádnému omlazení těla nebo alespoň některých jeho orgánů.

Takto vzkříšení lidé později znovu zemřeli a to skutečně.

Biblická vzkříšení provedená za odměnu

Elizeus vzkřísil syna Sulamitky (2.Kr.4:18-37)

Chlapec, který "zemřel", si stěžoval na bolest hlavy (v.18) tedy na projev nějakého nenormálního zdravotního stavu. Elizeus si na chlapce lehl a zahřál ho - chlapec byl tedy studený, ale určitě ne jako mrtvola. Tu by totiž svým tělem zahřál jen nahoře, protože v ní necirkuluje krev, která by jeho teplo roznášela do celého těla.

Chlapec po chvíli sedmkrát kýchl a probral se. Zjevně tedy šlo o nějaký léčebný proces a žádný následek "zázraku".

Kosti Elizeovy vzkřísily mrtvého (2.Kr.13:20, 21)

Člověk, jehož jméno nebylo uvedeno, zemřel zřejmě nedlouho před tím, než jej vhodili do zmíněného hrobu - nebyla žádná zmínka o tom, že by tělo bylo již cítit. Otřes patrně způsobil jeho probuzení z mrtvolného stavu. (Andělé, kteří zřejmě na celý proces dohlíželi, se postarali o to, aby vzkříšení působilo tajemně a evokovalo pocit souvislosti s kostmi proroka.)

Vzkříšení dcery Jairovy (Mt.9:18,19; 23-26; Mk.5:22-24; 35-43)

Ježíš o údajně mrtvé dívce prohlásil že "dívka spí", a jistě nelhal. Vzkřísil ji tím, že ji vzal za ruku a oslovil ji. Neříká se sice, jakým způsobem s ní zacházel a zda jí přitom otrásl, ale použil fyzického kontaktu s ní a oslovil ji jako člověka, který ho uslyší.

Vzkříšení syna naimské vdovy (L.7:12-17)

Ježíš oslovil údajně mrtvého, když se předtím "dotkl" már. Kdyby použil "zázraku" a přitom by si nepřál, aby o tom někdo věděl, nemusel by vůbec vystoupit veřejně - mohl přece vyslovit své přání někde v úkrytu. Pravděpodobně do oněch már udeřil nebo s nimi zatřásl. [1](#)

Vzkříšení Lazara (Jan 11:1-44)

Lazar byl nemocen, ale Ježíš výslovně řekl, že jeho nemoc není smrtelná (v.4). Učedníkům napřed řekl, že Lazar spí a že ho jde probudit (v.11) a teprve později (když zjistil, že musí povzbudit víru svých učedníků) řekl, že Lazar umřel (v.14). Lazar byl v hrobě 4 dny a Marta očekávala, že už jeho tělo zapáchá (v.39). Když však hrobku otevřeli, nic nebylo o zápachu řečeno; určitě jeho tělo nezapáchalo. Ježíš vzkřísil Lazara silným zavoláním.

Lazar překvapivě také nereagoval žádným projevem vděčnosti nebo radosti ba ani pozdravem, a Ježíš nařídil, aby ho nechali odejít. Lazar byl zřejmě v šoku když si uvědomil, že byl pohřben.

Vzkříšení Tabity (Sk.9:36-42)

O Tabitě je řečeno, že onemocněla a zemřela (v.37). Vzkřísil ji Petr tím, že ji oslovil. Není řečeno jak silně, ale opět tam nikdo nebyl, protože všechny poslal Petr pryč. Zřejmě si nepřál aby svědkové rozpoznali v jeho zásahu oživovací (lékařský) zákrok.

Vzkříšení Ježíše Krista

Vzkříšení popisují texty Mt.27:45-54; 28:2-18; Mk.15:33-37; 16:1-14; L.23:44-46; 24:1-43; J.19:28-30; 20:1-29; 21:1-14. Ježíš se sice podle Mk.16:12 zjevil dvěma učedníkům "v jiné podobě", jenže slovo "jiné" je přeloženo z řeckého "eteros", což znamená "druhý z dvojice" a až později v přeneseném významu "další z řady" či ještě později "jiný". Ježíš tak dal zřetelně najevo, že jeho druhý příchod bude ve dvojici lidí a v dané době svého partnera zastupuje. [2](#)

Při vzkříšení Ježíše byli přítomni andělé (zřejmě cherubové, vzhledem k bělosti jejich oblečení - blíže viz studii *Duchovní bytosti*), takže se rovněž "neprobudil" sám.

Další podrobnosti o vzkříšení Ježíše Krista jsou uvedeny dále.

Biblická vzkříšení jinak pozoruhodná.

Vzkříšení po Ježíšově smrti

Matouš uvádí ve 27:51-53, že po Ježíšově smrti a po zemětřesení se otevřely hroby a mnohá těla zesnulých svatých byla vzkříšena. [3](#) Opět žádné zprávy o jejich radosti ze svého vzkříšení. Zmínění lidé působením velkých otřesů (které způsobily mj. i pády náhrobních kamenů postavených svisle) prostě "ožili" stejně jako Lazar, a asi stejně jako on se potulovali po městě v těžkém šoku. Opět žádné zprávy o jejich radosti ze vzkříšení.

Pavlovo kárání Hymenaia a Filéta (2.Tm.2:16-18)

Pavel označil tyto muže - křesťany - za bezbožné, protože tvrdili, že vzkříšení již nastalo. Tito mužové ale mohli vědět o "vzkříšení" uvedeném v odstavci "Vzkříšení po Ježíšově smrti" nebo mohli být svědky nějakého jiného podobného vzkříšení, a nemuseli to tedy být lháři. Kromě toho mohl podobnou událost zažít kdokoli i mnohem později. Pavel musel o uvedeném vzkříšení vědět také, avšak přitom k němu nepodal žádné vysvětlení mimo vysvětlení symbolického v 1.K.15:35-56. Toto vysvětlení však jistě nebylo většině křesťanů pochopitelné a Pavel to nepochybně také tak zamýšlel. Žádal patrně tedy od obou uvedených mužů, aby nekladli předčasné otázky pokud nejsou osvětleni Duchem, a zejména aby se v takovém případě nepokoušeli o interpretaci událostí, kterým nerozuměli, nebo aby alespoň o ní nehovořili před jinými (viz dále odst. 2.). Kdyby byl býval donucen k vysvětlení, zničil by smysl všech těchto vzkříšení - totiž upevnění víry křesťanů. Neměl proto jinou možnost než ony nešťastníky prohlásit za pobloudilé.

Všechna tato vzkříšení nebyla ze skutečné smrti

Tvrzení:

Vzkříšení, která byla provedena do dnešní doby, byla ve skutečnosti "oživení" těl, která nebyla mrtvá a tudíž nebyla v rozkladu. Za mrtvá je považovali lidé proto, že nedýchali a nebylo slyšet tlukot srdce.

Ve skutečnosti tito lidé nebyli mrtví, ale byli s největší pravděpodobností postiženi v té době zřejmě hojně rozšířenou chorobou projevující se mj. stavem zvaným *katalepsie*. Při této chorobě upadne člověk do stavu podobnému zimnímu spánku některých savců. Téměř nedýchá a jeho srdce patrně učiní jednou za několik minut nebo i déle jakýsi pomalý stah,

který není slyšet. Jeho tělesná teplota poklesne tak, že ho neznalí lidé (ale často i lékaři) pokládali za mrtvého. Následkem této choroby bylo mnoho lidí v minulosti pohřbeno za živa.

Jak to můžeme tvrdit?

" Mrtvá" těla nebyla nikdy napadena hnilobou

Bůh si přeje, abychom se učili respektovat jeho zákony, které nám svou neměnností poskytují tak potřebné jistoty. Bohem dané biologické zákony stanovují, že skutečně mrtvé tělo bude při běžných teplotách nad nulou napadeno hnilobou, je-li v obvyklých podmínkách pohřbeno nebo ponecháno bez zvláštní ochrany (v mrazu apod.). Jenže ve všech případech demonstrativních "vzkříšení" těla napadená hnilobou nebyla a nikdy není žádná zmínka o hnilobném pachu (s výjimkou Martiny nepotvrzené domněnky). Těla tedy nemohla být mrtvá. Jak však víme, ani Bůh nemůže porušovat své vlastní zákony [4](#).

Poznámka: Všimněme si, že ani Ježíš při svých zázracích nikdy žádné biologické zákony neporušil. Nikdy se na příklad nestalo, že by někdy někomu "narostla"; amputovaná či jinak zdevastovaná část těla - končetina nebo podobně. Víra jím ovlivněných prosebníků byla onou silou, která mobilizovala dosud ne zcela poznané regenerační schopnosti biologického a tedy i lidského těla (srovnej Mt.9:22; 15:28; Mk.5:34; 10:52; L.7:50; 8:48; 17:19; 18:42).

Žádné vzkříšené tělo nebylo smrtelně zraněno.

To je další skutečnost, která ukazuje na to, že vzkříšení splňovalo zákony biologie stejně jako četná zázračná uzdravení; i v jejich případech nikdy nenarostly nějaké chybějící údy nebo jiné chybějící části lidského těla, ani nebyl zasažen nějaký životně důležitý orgán.

Cožpak Ježíš Kristus nebyl zabit?

Ježíš nebyl na kříži respektive popravčím kůle zabit, nýbrž jen zraněn. Voják, který ho bodl do boku, aby se přesvědčil, že je mrtvý, zřejmě očekával, že kdyby Ježíš svou smrt jen předstíral, po takovém zranění vykřikne nebo sebou škubne. Písmo sice výslovně praví, že Ježíš zemřel, ale totéž řekl Ježíš o Lazarovi, když ale předtím řekl, že spí (viz odstavec „Vzkříšení Lazara“ této kapitoly). Tehdejší používání slova "zemřít " a "smrt " se vztahovalo zřejmě na člověka, který dle tehdejších znalostí nejevil známky života. [5](#)

Ježíš nemohl být jen v bezvědomí, protože by srdce muselo bít a po ráně kopím by krvácel dlouho. Takový jev by jistě vojáky upozornil na to, že Ježíš žije. Muselo jít tedy opět o nějakou formu katalepsie - v jeho případě zřejmě umělou.

Poznámka: Šlo snad o (virovou?) chorobu, kterou bylo v té době a na tom místě postiženo mnoho lidí? Masové vzkříšení po Ježíšově "smrti" tomu napovídá (Mt.27:51-53). S výjimkou Ježíše byli "mrtví " většinou označeni před svou "smrtí " jako nějak nemocní. Choroba se tedy projevovala ještě jinak.

Kromě toho můžeme počítat u Ježíše s tím, že mu pomáhali andělé a (tajní) lidští následovníci, [6](#) kteří mohli zařídit Ježíšovo "usnutí " například pomocí nějaké drogy.

Ježíšovo tělo muselo být na konec zničeno aby se splnily podmínky výkupní oběti, ale to se stalo až po vzkříšení a po vyzvednutí jeho ducha do nebes.

Poznámka: Kritika tvrzení o Ježíšově smrti na kříži je obsažena např. v knize Holgera Kerstena *Ježíš žil v Indii* a podrobněji zpracována v 18. kapitole knihy *Popularizace výsledků vědeckého studia Bible*.

Jak byli vzkříšení lidé, kteří ve skutečnosti nebyli mrtví?

Zpravidla silným hlasem, ohrátím nebo jiným fyzikálním působením. K probuzení takového člověka pomáhá nějaká forma šoku mj. i otřesení a snad i elektrický šok.

Skutečné vzkříšení

Můžeme v ně věřit?

Ježíšova snaha o záchranu lidstva by však neměla smysl, kdyby lidem nemohl nabídnout skutečné vzkříšení. Nejenže to přímo slíbil, [7](#) ale mnohem důležitější je naplnit princip Boží spravedlnosti, který je Bohu vlastní (např. Ž.50:6; 89:15 a mnoho dalších). Tento princip nepřipouští možnost požadovat po komkoli, aby obětoval svůj život pro jiné bez náhrady. Sama myšlenka spravedlnosti „život za život“ (Dt.19:21) totiž platí i obráceně: Jestliže totiž někdo obětuje svůj život pro Boží království [8](#) má principiální právo v něm svůj život opět získat (např. Př.21:21).

Otázka "v jakém těle přijdou vzkříšení ", byla již v té době výrazem pochopení skutečnosti, že rozložené a rozpadlé tělo nemůže být nějakým zázračným opačným pochodem obnoveno a znovu použito. [9](#) Účastníci dřívějších vzkříšení si nemohli nevšimnout, že vzkříšení lidé nikdy neleželi v hrobech dlouho (pokud v hrobech byli).

I když apoštol Pavel káral odpadlíky za jejich nesprávnou interpretaci pozorovaných jevů (viz výše), musel na takovou otázku odpovědět. Odpověď znal patrně od člověka, který byl ve 3. nebesích [10](#), ale ani on ji neměl právo uveřejnit (2.K.12:1-4).

Pavlův popis skutečného vzkříšení (1.K.15:35-56)

Probereme jednotlivé části jeho odpovědi, protože mají větší význam než by se na první pohled zdálo. Mějme stále na paměti, že Pavel odpovídá na otázky

Jak vstanou mrtví? tj. jakým způsobem budou oživeni?

V jakém těle přijdou? tj. v lidském či jiném, a jak bude vytvořeno?

Probereme si jeho slova:

Verš 36a	" <i>Jaká pošetilost!</i> "
----------	-----------------------------

Sama první odpověď jasně naznačuje, že takové otázky byly kladeny často.

Co je to pošetilost?

V knize Přísloví v 10. kapitole je postavena pošetilost do protikladu s moudrostí. Protože moudrost je schopnost poučit se ze zkušeností (nejen vlastních, ale i cizích), vyčítá Pavel tazatelům naopak neschopnost se ze zkušeností poučit.

Proč Pavel vyčítá pošetilost?

Chce tím říci, že pošetilost je v tom, že otázky byly položeny? Nikoli.

Důkaz sporem:

Kdyby onou pošetilostí znamenalo, že Bůh na otázky neodpovídá, bylo by zbytečné podobné otázky klást. Tak to však není. Proč?

- Pavel sám takové zkušenosti neudělal a neudělali takové zkušenosti ani jiní křesťané.

- V tom případě by neodpovídal ani Pavel. Napsal by přímo, že se takové otázky nemají klást a tím by problém - sice neuspokojivě - ale uzavřel. Pavel to však neudělal a v dalším textu dopisu naopak uvádí, jaké konkrétní zkušenosti měl na mysli (viz dále).

Pavlovo zvolání "*Jaká pošetilost!*" tedy v dnešním jazyce odpovídá zvolání "*Jaká nemoudrost!*" nebo "*Jaká nezkušenost!*" Pavel byl překvapen tím, kolik křesťanů si neuvědomovalo význam slov Ježíše Krista:

Jan 16:12	<i>Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli.</i>
-----------	---

a to, že se jeho slova vztahují na všechny do té doby nezodpovězené a tím i tajemné otázky. Ježíš Kristus svým následovníkům řekl všechno, co byli schopni unést (srovnej Jan 16:29).

Verš 36b	<i>"To, co zaséváš, nebude oživeno, jestliže neumře.</i>
----------	--

To znamená, že nemá smysl hovořit o oživování (= vzkříšení) dokud ten, kdo má být vzkříšen, napřed nezemře. Ti, kteří nezemřou, nebudou vzkříšeni ale proměněni (v.52). Současně Pavel opatrně užívá místo slova "lidské tělo" výrazu "to, co zaséváš". Tím zdůrazňuje, že lidské tělo vzniká opět z lidského těla.

Verš 37	<i>"A co zaséváš, není tělo, nýbrž holé zrno, ať už pšenice nebo nějaké jiné rostliny. "</i>
---------	--

Zrno = semeno. Lidské tělo vzniká rovněž ze "semene ". Apoštol mluví o přirozeném způsobu vzniku těla, a jmenuje rostliny proto, aby od lidského těla odvedl pozornost. Vzápětí to však říká, aby v budoucnu nedošlo k omylu.

Verš 38 a 39	<i>"Bůh mu však dává tělo, jak sám určil, každému semeni jeho zvláštní tělo. (v.39) Není jedno tělo jako druhé, nýbrž jiné tělo mají lidé, jiné zvířata, jiné ptáci, jiné ryby. "</i>
-----------------	---

Apoštol poukazováním na samozřejmost nenápadně upozorňuje na to, že z lidského semene povstane opět lidské tělo, protože to tak Bůh určil již na počátku. Nelze tedy očekávat, že vzkříšení lidé dostanou těla nějakých zvířat nebo rostlin. [11](#)

Verš 40	<i>"A jsou tělesa (těla) nebeská a tělesa pozemská (těla duševní), ale jiná je sláva nebeských a jiná pozemských (duševních). "</i>
---------	---

Apoštol neříká, že lidská těla duševní ("duše ") se liší od duchovních těl, ale liší se slávou. Slávou těla se tehdy míní především vysoký věk nebo krása - Pavel mluvil o délce věku, protože v daném kontextu nemělo smysl hovořit o kráse. A skutečně: Písmo prorocky uvádí tři různé délky lidského věku: První jsou smrtelná s délkou života 70 až 80 let (Ž.90:10), druhá mohou žít až do 1000 let ("jako věk stromu" [12](#) - Iz.65:22) nebo mohou žít trvale (Jan 11:25, 26).

Poznámka: Apoštol zde používá slovo *sláva*, jehož význam bude užitečné upřesnit: *Slávou* se rozumí obecné uznání zdaru, úspěchu, výjimečnosti, krásy, výkonu, významu nebo podobně. V případě nebeských těles se slávou míní jejich záře nebo velikost, u lidí pak délka věku, tělesná krása, bohatství atd. Slávou těla samého pak jen první dvě jmenované vlastnosti.

Verš 41 a 42a	<i>"Jiná je záře (sláva) slunce a jiná měsíce, a ještě jiná je záře (sláva) hvězd, neboť hvězda od hvězdy se liší září (slávou). Tak je to i se zmrtvýchvstáním. "</i>
---------------	--

Ani vzkříšená těla nebudou stejná, ale budou se od sebe lišit. I po vzkříšení lidských těl zůstane zachována jejich rozmanitost.

Verš 42b a 43	<i>"Co je zaseto jako pomíjitelné, vstává jako nepomíjitelné. Co je zaseto v poníženosti, vstává v slávě. Co je zaseto v slabosti, vstává v moci. "</i>
---------------	---

Tady apoštol Pavel nenápadně prozradil, jak vzniknou nová lidská těla pro vzkříšení. [13](#) Totéž lidské tělo, kterému byla počítím udělena smrtelnost, bude napraveno a stane se nesmrtelným. Apoštol nenápadně vynechal růst a dospění nedokonalého těla - což znamená: po "zasetí" tj. početí roste rovnou tělo nepomíjitelné.

Lze tedy lidská těla uzdravit a smrtelnost je dědičná choroba. Nedokonalé lidské vajíčko bude po početí ovlivněno hned na počátku růstu - snad genetickou manipulací.

Verš 44a	<i>"Zasévá se tělo přirozené (duševní), vstává tělo duchovní. "</i>
----------	---

Tady se vyjádřil Pavel jasně: Lidská těla, ve kterých přijdou vzkříšení a kteří budou již mít duchovní těla, vzniknou přirozeným způsobem z lidí nedokonalých. Žádná zázračná objevení se vzkříšených těl nelze očekávat.

Verš 44b	<i>"Je-li tělo přirozené (duševní), je i tělo duchovní. "</i>
----------	---

A nyní apoštol Pavel rychle zase odvádí pozornost jinam, aby neprozradil skryté informace předčasně - zdůrazňuje rozlišení dvou těl: Tělo duševní je řízeno jen tělesnými motivy, tělo duchovní je řízeno duchem - morálními principy pocházejícími od Boha.

Verše 45 a 46	<i>"Jak je psáno: 'První Adam se stal duší živou ' - poslední Adam je však Duchem oživujícím. Nejprve tedy není tělo duchovní, nýbrž přirozené (duševní), pak teprve duchovní. "</i>
---------------	--

První Adam (člověk) byl po stvoření dokonalým pouze tělesně - měl "duševní" tělo. Druhý Adam (Ježíš) byl prvním duchovním člověkem, ale byl potomkem nedokonalé lidské ženy (Gn.3:15) když pozemského otce neměl. [14](#) Bylo to lidské tělo, které mohlo být uzdraveno a mohlo se stát nesmrtelným. Teprve když do Ježíše po křtu vstoupil svatý duch, stal se Ježíš oním prvním duchovním člověkem, a to přestože neměl dokonalé tělo. [15](#)

Duchovní člověk se nechá ovládat svým duchem a nikoli tělem. Duchovní člověk dostal od Boha právo získat nesmrtelné tělo uzdravením díky tomu, že Ježíš své právo na nesmrtelnost obětoval ve prospěch svých následovníků.

Apoštol shrnuje: Napřed je vytvořeno lidské tělo přirozeným způsobem a teprve potom je mu dodán duch vzkříšeného člověka. Byl-li duch vzkříšeného člověka svatý, získá vzkříšený právo na nesmrtelnost a bude mu dána. Nebyl-li svatý, získá křesťan právo na život do tisíce let a je podroben soudu. Nekřesťan bude mít život jako dosud.

Verše 47 až 49	<i>"První člověk byl z prachu země, druhý člověk z nebe. Jaký byl ten pozemský (duševní), takoví jsou i ostatní na zemi, a jaký je ten nebeský, takoví i ostatní v nebesích. A jako jsme nesli podobu (obraz) po zemského (duševního), tak poneseme i podobu (obraz) nebeského. "</i>
----------------------	---

Ačkoli oba Adamové měli podobná lidská těla, je první Adam označen jako "z prachu země" a druhý Adam "z nebe". "Pozemští" lidé jsou stejní jako první Adam (ovšem po vykonání hříchu), a "nebeští" lidé jsou stejní jako Ježíš - člověk. Ježíš je tedy vzorem vzkříšení. Vzkříšený člověk obdrží tělo, které se na zemi narodí, a ducha, který byl uchován v boží paměti, zapsán v knize života a pod. [16](#) Pro záznam ducha člověka se užíval také název *hádes*. [17](#)

Verš 50	<i>"Chci říci to, bratři, že člověk jak je (tělo a krev) nemůže mít podíl na království Božím a pomíjitelné nemůže mít podíl na nepomíjitelném. "</i>
------------	---

Apoštol říká, že dosavadní lidé s těly žijícími jen 70 let, se nemohou podílet na boží vládě, protože ta bude trvat po celých 1000 let.

Verše 51 až 53	<i>"Hle, odhalím vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice. Až zazní, mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti a my živí proměněni. Pomíjitelné tělo musí totiž obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost. "</i>
----------------------	---

Poslední polnice se ozve na počátku velkého soužení. Potom sestoupí duch do "svatých" a dostanou jíst ze stromu života, čímž obdrží nepomíjitelnost a nesmrtelnost. [18](#)

Duchy osob pro jejich vzkříšení obdržíme z Hádu, ke kterému dostaneme klíč:

Zj.1:18	<i>a ten živý; a zemřel jsem, ale pohled', žiji po celou věčnost a mám klíče smrti a hádu. [PNS]</i>
Zj.9:1	<i>A pátý anděl zatroubil na svou trubku. A viděl jsem hvězdu, která spadla z nebe na zem, a byl mu dán klíč od jámy propasti. [PNS]</i>

Pavlovy odpovědi

Odpověď na otázku a) "Jak vstanou mrtví? "

tj. jakým způsobem budou oživeni?

Mrtví budou oživeni tak, že do nově vytvořených lidských těl bude vložen duch, který byl zaznamenán v hádu.

Odpověď na otázku b) "V jakém těle přijdou? "

tj. jak bude vytvořeno jejich tělo?

Jejich tělo se narodí dosud nedokonalým lidem, kteří přežijí do nového Božího Království, a vyspěje jako každé jiné tělo. V dospělosti (po třiceti letech) dostanou (se svým souhlasem) ducha vzkříšené osoby. Budou to vnímat jako by si vzpomněli na svou vlastní minulost. [19](#)

Odpovědi na hlavní otázky, často pokládané

Nejčastější otázky jsou:

Jak poznáme ty vzkříšené? Budou mít stejná těla jako při smrti nebo alespoň stejnou tvář?

Nedojde k nepřipustnému spojení dvou osobností?

Jak poznáme vzkříšené?

Především je třeba ujasnit si jednu věc: Vzkříšení je opatření sloužící zemřelým lidem a nikoli proto, abychom z něho měli radost my. Konkrétní člověk třeba zemřel ve velmi vysokém věku a byl pohřben se stařeckým tělem a vzhledem. Mohl být velmi nemocný s vážnými vadami těla a obličeje atd. Jistě bychom si nepřáli, aby jeho tělo vypadalo po vzkříšení stejně. Očekáváme přece, že těla vzkříšených budou dokonale zdravá a že vzkříšený člověk bude mladý - nikoli stařec. Už proto se by měl být vzhled vzkříšených odlišný.

Jsou však ještě závažnější důvody a to morální a právní:

Saduceové se jednou zeptali Ježíše Krista na to, kterému manželi bude "patřit"; vzkříšená žena, která jich měla ve svém životě postupně sedm. Ježíš je upozornil na to, že "neznají Boží moc" (Mk.12:18-25; také Mt.22:23-30; L.20:27-30).

Co tím mínil?

Řekl sice, že vzkříšení lidé se nežení a nev dávají. Ale jak to souviselo s Boží mocí nebo s mocí vůbec?

Ježíš tímto výrazem skrytě poukázal na to, že Bůh má moc a právo změnit některá dosud ustanovená pravidla (daná Mojžíšským Zákonem a druhou smlouvou někdy ještě zpřísněná), a to třeba konkrétně pravidla o manželství. Důvod je zřejmý z problému, který saduceové předložili. Než totiž dojde ke vzkříšení, změní se u mezi tím žijících osob hodně věcí týkajících se jejich práva i citů, a může jich být i velmi mnoho. Vzkříšený partner nemůže

očekávat, že pozůstalí budou po celou dobu svého života držet kvůli němu status quo ve věcech svých citů, majetku atd. a bude se muset s tím vyrovnat; a nejen s tím - k tomu viz dále.

Jestliže nemůžeme očekávat navázání původního vztahu ke vzkříšenému, proč bychom ho měli po vzkříšení vystavovat stresu, který by jistě takto vznikl? Neměli bychom trpělivě čekat, až bude on (nebo ona) chtít zjistit něco o svých bývalých známých, přátelích nebo nepřátelích? (Víme, že naše a tedy i jeho prohršky nemají být připomínány - např. Žd.10:17). Je spravedlivé to nechat na jeho či její vůli, a proto bychom neměli chtít ty vzkříšené poznat předčasně. Iniciativu k eventuálnímu kontaktu s námi musíme nechat na nich samých.

Nedojde k nepřipustnému spojení dvou osobností?

To je jedna z mylných představ, ale je velmi zakořeněná. Někteří lidé si myslí, že by to muselo vést k jakémusi rozdvojení osobnosti, jenže jak to opravdu je?

Když se narodí dítě, v té době ještě osobností (v běžném smyslu chápání) [20](#) není. Přináší si s sebou od svých rodičů kromě těla a informací pro jeho vývoj a dospívání jen systém instinktů (ne nepodobných instinktům zvířat) a systém talentů a schopností. Více informací se do příslušné dědičné DNK nevejde. [21](#) Jeho osobnost se vytváří postupně jako systém reakcí na informace shromažďované během růstu a dospívání. Způsob, jak jsou reakce vytvářeny, závisí mj. i na genetických předpokladech.

Instinkty, zvláště pak ty složitější, aplikované v mezilidských vztazích a dnes zvané "vzorci chování", většinou nevyplňují množinu všech možných kombinací vstupních podnětů, které je spouštějí. [22](#) Jejich testování, doplňování a utřídování probíhá v období, které nazýváme dospíváním. Testování spočívá v tom, že v okamžiku, kdy dané konkrétní kombinaci podnětů odpovídá více instinktů (ať již zděděných nebo naučených), provede mozek náhodnou volbu jednoho z nich. Po určité době jeho úspěšnost oklasifikuje a zaznamená a přejde na další. [23](#) Při vlastním dospění proběhne v lidském mozku automatický proces, který nejúspěšnější instinkty zafixuje, případně některým z nich doplní a tím upřesní množinu podnětů, které je spouštějí. Vyslovené neúspěšné instinkty pak pasivuje. Tak vznikne dospělý člověk, standardně nazývaný osobností, i když se běžně toto slovo užívá častěji pro lidi společensky aktivní a uznávané, neboli osoby s přirozenou autoritou. [24](#)

Poznámka: Pokud má někdo představu, že osobnost je něco víc než onen systém ustálených instinktů, necht' si vzpomene na známou zkušenost, že "člověka lze nejlépe poznat, když je ve stresu" - například rozzloben, vystrašen či jinak silně excitován. V takové situaci si obvykle dotyčný nestačí své reakce rozmyslet a jedná právě dle oněch instinktů, které jeho osobu skutečně charakterizují. Mimo takové situace většina lidí předstírá vlastnosti, které třeba nemá. Důvodem je u neagresivních lidí většinou podvědomý strach, na základě kterého vytvářejí svým chováním určité ochranné mimikry. U lidí agresivních nebo vypočítavých (ziskuchtivých) pak je to snaha oklamat své okolí a falešným chováním vzbudit důvěru. Té potom zpravidla zneužijí.

Takto definovaná osobnost se víceméně projevuje ve všech obvyklých situacích stejně nebo alespoň podobně a okolí si na ni zvykne. Nedospělý člověk se vyznačuje neustálým hledáním své psychické stability zakrývaným, obvykle přehnaným ale předstíraným sebevědomím a vyhledáváním nových a nových kontaktů ve snaze najít někoho, kdo je v jeho očích nejúspěšnější a na jehož úspěchu by se mohl podílet. Takové lidi se všemožně snaží

napodobovat. Ve skutečnosti není nikde natrvalo přijímán (právě pro svou nedospělost a nespolehlivost) a tak znovu a znovu těká. Je-li nějakou společností přijat, tak jen proto, že má nějaké výjimečné vlohy, při jejichž uplatnění na trhu jeho psychická labilita je ještě jakž takž přijatelná nebo alespoň ve srovnání s jeho odborným nebo uměleckým přínosem ještě únosná. Takoví lidé se v moderní době se svou nezralostí někdy dokonce i veřejně chlubí a vydávají ji za přednost.

O dospělých lidech - osobnostech se někdy říká, že se již nemění a že je ani změnit nelze. To není pravda. Změnu však lze provést jen jako následek velmi silného zážitku nebo šoku. Přestavba ustáleného systému instinktů se v takových situacích zpravidla nastartuje automaticky sama; někdy se tomu říká, že se dotyčný "znovu narodil";.

Totéž nastane při vzkříšení - byť ve větším měřítku.

Pokud se taková situace zdá někomu příliš velkým šokem, je možné uvést příklad podobných zkušeností lidí, kteří ztratili na delší dobu "paměť". [25](#) Jsou známé případy, kdy takový člověk žil deset i více let úplně nový život, který byl někdy zásadně odlišný od minulého. Pokud si takoví lidé znovu na minulý život vzpomněli (zpravidla opět po nějakém silném zážitku či šoku) a neztratili přitom spojení se zážitky novými, byli postaveni před podobnou situací jako bude při vzkříšení. Není známo, že by kdy takový zážitek znamenal nesnesitelné psychické trauma a že by bylo nadměrně obtížné se s ním vyrovnat. Některé takové příběhy byly dokonce literárně zpracovány a zveřejněny.

Důvody, proč to tak musí být, jsou však ještě mnohem vážnější.

Zkusme si představit, že by byl na příklad vzkříšen člověk z dávných dob, a že by dostal tělo, které by bylo nějak vytvořeno (např. klonováním), ale nemělo by vlastního ducha - jen "hardware". Nechť bude to tělo zcela dokonalé. Pro vzkříšeného by to bylo, jako kdyby se probudil z dlouhého spánku.

Tento člověk by byl nyní ve zcela pro něj neznámém světě. Dejme tomu, že by dostal schopnost mluvit aktuálním jazykem (jako při letnicích (Sk.2:4).

Pro tohoto člověka bude nynější okolí jemu vzdálenější více než pro emigranta cizí země, do které odešel. Všechno mu bude naprosto cizí. Nebude vůbec nic chápat.

Nyní se ho ujmou odborníci a budou ho učit všemu novému, co se mezi tím stalo, vzniklo, vybudovalo, zničilo atd. Dejme tomu, že se tomu všemu naučí.

Jenže nový svět mu zůstane cizí. Nikdy se nebude cítit jeho součástí; zůstane v novém světě trvale cizincem. [26](#)

Proto vzkříšení musí být současně původními osobnostmi i dětmi nového světa.

[1](#) Také třeba mohl způsobit šok nějakým elektrickým výbojem.

[2](#) Blíže viz studie o Ježiši Kristu.

[3](#) Tento text je například pro překladatele PNS tak těžkou překážkou, že ho úplně překrucují. Nicméně Písmo ho uvádí právě takto.

[4](#) viz BŮH.

[5](#) srovnej ZJ.6:8; 20:13,14 kde se jasně odlišuje vzkříšení z hádu a ze smrti.

[6](#) Na příklad Josef z Arimatie (Jan 19:38) a jistě byli i jiní.

[7](#) Např. Jan 6:40 aj.

[8](#) a to nejen tím, že ho přímo položí, ale především tím, že Božímu království obětuje část svého života.

[9](#) Ve smyslu obrácení toku času.

[10](#) To mohl být jen Ježíš Kristus - viz studii o něm.

[11](#) Tím mj. přímo popírá nauky některých východních náboženství o převtělování do jiných než lidských těl.

[12](#) přirozeně význačného stromu - například cedru.

[13](#) Apoštol záměrně ponechal čtenářům možnost výkladu, že hovoří o tehdejších běžných křesťanech a nikoli o vzkříšených. Analytik si povšimne, že verš 42. začíná větou "*Tak je to i se zmrtvýchvstáním.*" a že další text hovoří právě o tom vzkříšení, na které se ho ptali.

[14](#) Narodil se patrně řízenou partenogenezí

[15](#) Srovnej Ř.8:3.

[16](#) Srovnej Ex.32:32,33; Neh.13:14; Job 14:13; Ž.69:29; 112:6; Iz.44:21; Dn.7:10; Mal.3:16; Zj.3:5; 20:12 aj.

[17](#) převzatý z řecké mytologie; podobně i tartaros - část hádu kde jsou uvězněni duchové andělů provinivších se před potopou - srovnej Juda 6; 2. Petra 2:4 [PNS].

[18](#) Neznamená nezničitelnost. Dokonalá těla nebudou stárnout a umírat, ale nikdo nebude nucen žít, nebude-li chtít. Člověk, který připustí, že ho natrvalo ovládne nuda, bude moci i tehdy dobrovolně ukončit svůj život; tentokrát však definitivně.

[19](#) Podobně jako Ježíš (Jan 8:58).

[20](#) Pojmy jako *osobnost* nejsou dodnes v psychologii (jako mnoho jiných s lidstvím spojených pojmů) dostatečně přesně definovány (definice právní mají pouze formální charakter) a proto se s nimi musí zacházet opatrně.

[21](#) Alespoň zatím ne.

[22](#) Instinkty můžeme velmi vhodně přirovnat k programům počítačů či automatů.

[23](#) Tomu odpovídají tzv. období v chování dětí, která jsou často velmi odlišná.

[24](#) To je důvod, proč Bůh při posuzování člověka "hledí k srdci" a nikoli k vnějšímu chování či vzhledu (1.S.16:7).

[25](#) Ve skutečnosti neztratili paměť, nýbrž dočasně vybavovací schopnost u té části paměti, ve které byly zaznamenány minulé zážitky. Jazykovou paměť ani své dovednosti obvykle takoví lidé neztratili.

[26](#) To potvrdí každý emigrant. Až jeho děti se budou v nové zemi cítit doma - nebude-li jim ovšem jejich okolí jejich předky připomínat. Uvědomme si, jak cizí jsou pořád v USA černoši, jak cizí jsou u nás Rómové atd. Tito lidé vytvářejí své vlastní komunity, trvale oddělené od ostatních.

[**Zpět na seznam**](#)